

Vergaderjaar 2003–2004

28 606

Jeugdzorg 2003–2006

Nr. 21

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 augustus 2004

Inleiding

Hierbij bied ik u het verslag aan van het gezamenlijk toezichtbezoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), regio noordoost, en de Inspectie voor de Jeugdzorg (IJZ) aan de Stichting Difference te Haaksbergen¹. Deze instelling biedt een vorm van crisisopvang voor kinderen met opgroei- en opvoedingsproblemen, waaronder ook kinderen met een licht verstandelijke handicap (LVG). Met deze brief wil ik uw kamer informeren over mijn reactie op dit verslag.

Het inspectierapport en de reactie daarop

Op 17 juni en 13 juli 2004 bezochten de beide inspecties, de IGZ en de IJZ, de Stichting Difference te Haaksbergen.

Een van de belangrijkste conclusies van het bezoek van de inspecties is dat er aan de basisvoorwaarden voor een veilig pedagogisch klimaat voor kinderen die ontregeld zijn niet wordt voldaan. Verschillende terreinen, zoals begeleiding, huisvesting, financiën, continuïteit van zorg en wisselingen van personeel, worden onvoldoende of onacceptabel bevonden. De inspecties geven aan dat het noodzakelijk is dat de jongeren, die in de locatie Haaksbergen van de Stichting Difference zijn geplaatst op basis van AWBZ-gelden, jeugdzorggelden of op indicatie van de Bureaus Jeugdzorg, uiterlijk vóór 20 augustus 2004 elders worden geplaatst en verzoeken de plaatsende instellingen dit te doen.

Ik heb het verslag gelezen en neem de conclusie over dat de betreffende jongeren op zo kort mogelijke termijn binnen een andere instelling moeten worden geplaatst. Ik vind het van groot belang dat jongeren die niet thuis kunnen wonen en zeker jongeren die in een crisissituatie verkeren in een verantwoorde omgeving worden opgevangen. Hiervan blijkt geen sprake te zijn bij de Stichting Difference. De bevindingen van de inspecties rechtvaardigen een fors ingrijpen. Ik heb dan ook contact

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

gezocht met de betreffende provincies, zorgkantoren en zorgaanbieders, en met hen afgesproken dat de jongeren zo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen een week, elders geplaatst worden.

Nadere toelichting

Naar aanleiding van onderhavig inspectieverslag en een uitzending van het programma Netwerk van 4 augustus jl. lijkt het mij goed een aantal zaken verder te verhelderen.

Allereerst wil ik ingaan op het begrip particuliere instellingen/nieuwe aanbieders. Afhankelijk van het wettelijk kader, de AWBZ of de wet op de Jeugdzorg, wordt er gesproken over een particuliere instelling respectievelijk een nieuwe aanbieder.

Hieronder zal ik voor beide wettelijke kaders schetsen wat particuliere instellingen/nieuwe aanbieders zijn en hoe het toezicht hierop geregeld is. Alvorens dit te doen wil ik duidelijk maken dat de ontwikkeling van deze particuliere instellingen/nieuwe aanbieders niet per definitie negatief is. Het kan een impuls geven aan marktwerking en aan de kwaliteit van beide sectoren. Maar dan dienen deze instellingen/aanbieders wel aan bepaalde kwaliteitseisen te voldoen. In de Kwaliteitswet zorginstellingen en de Wet op de jeugdzorg is geregeld, dat de instellingen/aanbieders verantwoorde zorg moeten leveren. Dit houdt in dat zorg die voldoet aan daartoe strekkende normen van de toepasselijke zorgverlenende beroepsgroepen wordt beschouwd als verantwoorde zorg. De financiers (zorgkantoren of provincies) zijn ervoor verantwoordelijk dat zij kwalitatief goede zorg financieren. Ik vind het van groot belang dat de financiers ook garanties inbouwen dat de kwaliteit van particuliere instellingen/nieuwe aanbieders getoetst is voordat er kinderen geplaatst worden.

AWBZ

De AWBZ werkt met toegelaten instellingen. De constructie dat een AWBZ-instelling werkt met een derde partij, de zgn. onderaannemer, is mogelijk. Echter, dat moet dan wel binnen de toegelaten capaciteit van de instelling die aannemer is. De onderaannemer kan een particuliere instelling zijn, die niet AWBZ toegelaten is. De toegelaten instelling is en blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg door onderaannemers. De AWBZ-instelling en de onderaannemer maken daar afspraken over. De Raad van Toezicht van de AWBZ-instelling heeft als taak om de kwaliteit van de zorg in de gaten te houden. De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) houdt toezicht op de kwaliteit van de zorg van de toegelaten instelling. Een bijzondere taak in dit toezicht heeft de IGZ op grond van art. 63 van BOPZ, namelijk: «te waken voor de op het terrein van de volksgezondheid betrekking hebbende belangen van alle personen wier geestvermogens zijn gestoord. Zij zien deswege toe op een verantwoorde behandeling, verpleging, verzorging en bejegening van deze personen». Het betreft hier zorg die aan geestelijke gezondheidszorg cliënten en/of verstandelijk gehandicapten wordt verleend, óók als deze zorg wordt verleend in een niet AWBZ toegelaten instelling.

De verzekeraars, in casu de zorgkantoren zijn verplicht overeenkomsten te sluiten met instellingen die de wettelijk omschreven vormen van zorg kunnen verlenen. De verzekeraar blijft in alle gevallen jegens de verzekerde aansprakelijk voor verlening van goede en tijdige zorg. De verzekeraar is alleen dan niet aansprakelijk als hij zich kan beroepen op overmacht.

Jeugdzorg

De jeugdzorg kent geen toegelaten instellingen. Er is hier dus geen onderscheid tussen particuliere en toegelaten instellingen. Onder de wet op de

Jeugdzorg zijn de provincies verantwoordelijk voor de jeugdzorg en zij kunnen zelf bepalen met welke aanbieders zij een subsidierelatie aangaan. Als de provincies met nieuwe zorgaanbieders willen gaan werken, waarmee in het verleden nog geen contact is geweest, moeten zij zich ervan vergewissen dat het verantwoord is daar kinderen te plaatsen. Omdat ik dit van groot belang vind, heb ik aan de provincies gevraagd mij te informeren hoe zij vooraf de kwaliteit van nieuwe aanbieders toetsen. De Inspectie voor de Jeugdzorg kan bij alle aanbieders waar de provincie een subsidierelatie mee heeft of waarvoor het bureau jeugdzorg heeft geïndiceerd, toezicht houden.

Ik wil ook inzicht krijgen in de omvang en aard van dit soort nieuwe aanbieders en/of particuliere instellingen. Daarom heb ik zorgkantoren benaderd met de vraag of en hoe vaak AWBZ erkende LVG instellingen werken met onderaannemers, en heb ik provincies gevraagd om inzicht te geven in hoeveel gevallen zij op dit moment in de jeugdzorg werken met nieuwe aanbieders.

Binnen een maand verwacht ik u over de omvang en aard van deze instellingen te kunnen informeren.

Wat is de grens tussen LVG en Jeugdzorg?

De onderhavige casus heeft mij wederom duidelijk gemaakt dat de grenzen tussen het aanbod vanuit de licht verstandelijk gehandicapten sector en de jeugdzorg niet altijd even duidelijk zijn. Het zorgaanbod waar de LVG-jeugdigen op aangewezen zijn, bevindt zich zowel binnen de AWBZ (orthopedagogische centra voor LVG-jeugd) als binnen de provinciaal gefinancierde jeugdzorg en lijkt sterk op elkaar. In drie LVG-pilots die momenteel worden uitgevoerd, wordt gekeken of Bureau Jeugdzorg de indicatiestelling voor de LVG-jeugdigen kan doen. De huidige bevindingen in de pilots geven aan dat dit een zeer gewenste richting is. Ik zal u daarover binnenkort nader berichten. Tevens zal ik nagaan of er, naast de indicatiestelling, verdere samenhang te brengen is in het zorgaanbod van de jeugdzorg en de LVG.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp